

ELi digipöörde strateegia

Uuri lähemalt, kuidas aitab EL kujundada digiüleminekut Euroopas, mis tooks kasu nii kodanikele, ettevõtetele kui ka keskkonnale.

Euroopa digitulevik

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/europe-s-digital-future_N01-AFPS-210325-DGEU_ev

Digiülemineku kujundamine on üks [ELi peamisi prioriteete](#). Euroopa Parlament aitab kujundada poliitikat, mis tugevdab Euroopa suutlikkust uute digitaaltehnoogiatega alal, avab uusi võimalusi ettevõtetele ja tarbijatele, toetab [ELi rohepöoret](#) ning aitab kaasa [kliimaneutraalsuse saavutamisele aastaks 2050](#), toetab kodanike digioskuste arendamist ning aitab digitaliseerida avalikke teenuseid, arvestades sealjuures põhiõiguste ja -väärtustega.

Mis on digipööre?

- Ettevõtete digiüleminek ja selle mõju ühiskonnale.
  - Inimeste heaks toimiv tehnoloogia (digiplatvormid, asjade internet, pilvandmetöötlus ja tehisintellekt) ja selle laialdane kasutuselevõtt.
  - Õiglane ja konkurentsivõimeline digimajandus.
-

ELi meetmed digipöörde kujundamiseks

Digitehnoloogia arendamine muudab inimeste elu. EL tahab tugevdada Euroopa digitaalset suveräänsusust ning kehtestada ühtsed standardid, mis vastaksid [digiajastule](#).

ELi digipöörde ümberkujundamiseks esitles Euroopa Komisjon [Euroopa digieesmärke aastaks 2030](#) ja võimalustest neid saavutada. Komisjoni ettepaneku kohaselt on ELi digikümneni digikompassil neli põhisuunda: oskused, ettevõtete digiüleminek, turvaline ja kestlik digitaristu ning avalike teenuste digiüleminek.

2021. aasta mai täiskogul [võttis parlament vastu raporti](#) Euroopa digitaalse tuleviku kujundamise kohta, kutsudes komisjoni üles tegelema digitaalsest üleminekust tulenevate väljakutsetega, eriti selleks, et kasutada ära digitaalse ühtse turu võimalusi, parandada tehisintellekti kasutamist ning toetada digitaalset innovatsiooni ja oskusi.

Tehisintellekt ja Euroopa andmestrategia

[Tehisintellekti abil võib täiustada kõigi inimeste elu](#), näiteks parandada tervishoidu, muuta autod ja muu transpordisüsteemi ohutumaks ning luua paremini kohandatud, odavamaid ja vastupidavamaid tooteid ja teenuseid.

Ettevõtjatele annab tehisintellekt võimaluse välja töötada uue põlvkonna tooteprotsesse ning suurendada konkurentsieelist sektoritesse, kus Euroopa ettevõtetel on juba praegu tugev positsioon, nagu rohe- ja ringmajandus, masinatööstus, põllumajandus ja turism.

[Tehisintellekti potentsiaali](#) ärakasutamiseks on parlament rõhutanud vajadust luua inimkeskset tehisintellekti käsitlevat õigusakt. 2021. aasta aprillis tegi komisjon [ettepaneku uute normide kohta](#), mille eesmärk on edendada innovatsiooni, panna paika eetikanormid ja suurendada inimeste usaldust tehisintellekti vastu. See oleks esimene tehisintellekti reguleeriv seadus kogu maailmas. Praegu käivad läbirääkimised parlamendi ja nõukogu vahel seaduse lõpliku vormi üle.

Loe rohkem [tehisintellekti määrusest](#).

Tehisintellekti areng Euroopas on suuresti tingitud Euroopa andmestrategieast. Parlament on rõhutanud [tööstus- ja avalike andmete vajalikkusest ELi ettevõtetele ja teadlastele](#) ning nõudnud Euroopa ühtse andmeruumi loomist.

Aastatel 2022 ja 2023 võttis parlament [andme jagamise edendamiseks](#) vastu kaks õigusakti.

Tutvu lähemalt [Euroopa andmestrategiega](#).

Küberturvalisus

Veebiplatvormidel on oluline osa majandusarengus ja inimeste elust, kuid need on tõstatanud ka uusi väljakutseid. 2022. aasta novembri täiskogul kiitis parlament heaks [õigusaktid, millega tugevdatakse ELi küberturvalisust olulistest sektorites](#).

2021. aastal kiitis parlament heaks uue [ELi küberturvalisuse pädevuskeskuse](#) rajamise.

Samuti kiitis 2021. aastal parlament heaks [terroristliku propaganda eemaldamise eeskirjad](#), mis kehtivad alates 2022. aasta juunist.

Loe rohkem [küberturvalisuse olulisusest ning selle peamistest ohtudest](#).

Digioskused

Pandeemia on näidanud, kui olulised on digioskused tööelus ja igapäeva suhtluses. Pandeemia tõi välja ka digilõhe olemasolu ning digioskuste puuduse ning vajaduse parandada digioskuste arendamist.

Parlament soovib, et [Euroopa oskuste tegevuskava](#) tagaks tehnoloogia arengu täieliku potentsiaali kasutamise kodanike ja ettevõtete hulgas.

42%

ELi kodanikest puuduvad elementaarsed digioskused

Platvormimajandus

Veebiplatvormidel on oluline osa majandusarengus ja inimeste elust, kuid need on tõstatanud ka uusi väljakutseid.

EL võttis vastu ELi digiturgude ja digiteenuste õigusaktid, millega luuakse turvalisem, õiglasem ja läbipaistvam veebikeskkond. Samuti tõkestatakse [kahjulikku ja ebaseaduslikku veebisisu](#) ning tagatakse sõna-, ajakirjandusvabaduse ning [demokraatia](#) kaitse.

Loe rohkem [ELi digiturgude ja digiteenuste õigusaktidest](#).

2023. aasta novembris kiitis parlamendi kodanikuvabaduste komisjon heaks uued meetmed, et kaitsta paremini lapsi internetis.

Loe rohkem [ELi meetmetest laste kaitsmiseks seksuaalse väärkohtlemise eest internetis](#).

Kiibimäärus

Alates 2020. aasta lõpust valitseb maailmas pooljuhtide puudus, kuna kiipide tarneahel on väga haavatav ning Covid-19 pandeemia põhjustas selles suuri häireid. Et aidata tööstusel kriisist taastuda, pani EL paika [meetmed, mis parandavad pooljuhtide kättesaadavust](#).

Mikrokiipide tootmine põhineb äärmiselt keerulisel ja üksteisest sõltuval tarneahelal, millega on seotud maailma eri nurkades asuvad ettevõtted. Kiibimääruse eesmärgiks on tugevdada ELi tootmisvõimekust, et tagada konkurentsivõime ja varustuskindlus ning säilitada tehnoloogiasektoris liidripositsioon. Täna toodab EL vähem kui 10% maailma kiipidest. Kavandatava õigusakti eesmärk on suurendada seda osakaalu 20%ni.

Intelligentsed transpordisüsteemid

Parlament [kinnitas uued reeglid intelligentsete transpordisüsteemide \(ITS\) rakendamiseks maanteetranspordis](#). Uute normidega suurendatakse digitaalsete liiklusandmete kättesaadavust, edendatakse digipööret ning hõlbustatakse andmete jagamist transpordisüsteemide rakenduste vahel.

Uute reeglitega ei eelistata teatavat liiki tehnoloogia kasutamist [ITS-ides](#). Kokkusobivad rakendused peaksid andma kasutajatele selget teavet erinevate transpordivalikute kohta. Samuti ei tohiks rakendused diskrimineerida vähemkaitstud liiklejaid.

Videomängud

Videomängude valdkond areneb kiiresti ning on ELi digipöörde oluline osa. Seetõttu soovib parlament, et Euroopa Komisjon töötaks välja Euroopa videomängude strateegia, mis aitaks sellel uuenduslikul loome- ja kultuurisektoril oma tulevikuvõimalused täies mahus ellu viia.

[ELi eesmärk on toetada videomängude valdkonda](#). 2021. aastal oli Euroopa videomängude valdkonna turumaht hinnanguliselt 23,3 miljardit eurot. Parlament tahab, et komisjon analüüsiks nn aardelaegaste (loot boxes) müügiviise, mänguabonemendi tühistamist ja andmekaitsepoliitikat ning kehtestaks Euroopas ühtsed reeglid, mis tagaksid tarbijatele parema kaitse.

Parlamendi hinnangul on esmaoluline ka laste kaitsmine. Samuti nõuab parlament, et videomängud oleksid kaasavamad ja ligipääsetavad.

Euroopa digiidentiteet

Covid-19 pandeemia tõukas nii eraettevõtteid kui ka avaliku sektori organisatsioone oma teenuseid digitaliseerima. Selleks on vaja turvalisi ja töökindlaid digitaalseid identifitseerimissüsteeme.

[EL on välja töötamas Euroopa digiidentiteeti \(eID\)](#), mis tähendab riiklike e-identimise süsteemide piiriülest tunnustamist. See tagab elektroonilist isikutunnistust omavatele Euroopa kodanikele juurdepääsu teiste liikmesriikide internetipõhiste teenustele ning võimaldab end veebis tuvastada ilma erasektori vahendusega.

Õiglane maksustamine

Enamik maksureegleid kehtestati enne digitaalmajanduse olemasolu. [Maksude vältimise vähendamiseks](#) ja maksude õiglasemaks muutmiseks nõuavad parlamendiliikmed ülemaailmse minimaalse maksumäära kehtestamist ja uusi maksustamisõigusi, mis võimaldaksid maksta rohkem makse seal, kus luuakse väärtus ja mitte seal, kus maksumäärad on kõige madalamad.

Samuti on EL vastu võtnud eeskirjad hargmaiste ettevõtete kontsernide ja suurte riigisiseste kontsernide ülemaailmse [madalaima maksustamistaseme](#) tagamise kohta liidus.

Kvaliteetse digitaristu rajamine

Parlament töötab ka [väga kiirete võrkude ehitamiskulude ja bürokraatia vähendamise nimel](#). 2023. aasta oktoobris kiitis parlament heaks läbirääkimispositsiooni [gigabitiühenduvust käsitlevate uute eeskirjade](#) kohta, mille eesmärk on tagada ELi kodumajapidamistele ligipääs kiirele internetiühendusele ja 2030. aastaks gigabitiühendusele.

Digiülemineku prioriteetide rahastus

Digitehnoloogiad mängivad kõigis ELi poliitikavaldkondades olulist rolli. Covid-19 pandeemia rõhutas vajadust olla paremini valmis tuleviku väljakutseteks ning digilahendused pakuvad selleks olulisi võimalusi ja aitavad paremini tagada Euroopa konkurentsivõime maailmamajanduses.

[ELi majanduse elavdamise kava](#) kohaselt peaksid liikmesriigid eraldama 672,5 miljardi euro suurusest taastus- ja vastupidavusrahadest vähemalt 20% digitaalsele üleminekule. Investeeringiprogrammides nagu [Euroopa Horisont](#) ning [Euroopa ühendamise rahastus](#), eraldatakse märkimisväärsed summad ka digiüleminekuks.

Kuigi ELi üldine eesmärk on toetada digipööret kõikide programmide kaudu, on mõned investeeringiprogrammid ja uued eeskirjad konkreetselt suunatud nende eesmärkide saavutamisele.

2021. aasta aprilli täiskogul võttis parlament vastu vastu [Digitaalse Euroopa programmi](#). Programmi eesmärk on investeerida digitaristusse, et tehnoloogiad aitaksid suurendada Euroopa konkurentsivõimet ja rohetehnoloogiale üleminekut.

Programmi 7,6 miljardi euro suurune eelarve jaotatakse viie valdkonna vahel: superandmetöötlus (2,2 miljardit eurot), tehisintellekt (2,1 miljardit eurot), küberturvalisus (1,6 miljardit eurot), kõrgema taseme digioskused (577 miljonit eurot) ning digitehnoloogia laialdase kasutamise tagamine majanduses ja ühiskonnas (1 miljard eurot).

Uuri lisaks:

- [E-jäätmete vähendamise õigusaktid](#)
- [Ühisrahastuse eeskirjad](#)
- [Õigusloome protsess](#)
- [Euroopa Parlament toetab andmerändluse laiendamist](#)
- [Ühtne laadija: parem tarbijale ja keskkonnale](#)

Lisateavet Euroopa digipoliitika kohta

[Digiajastule vastav Euroopa \(Euroopa Komisjon\)](#)

[Euroopa digikümnend: komisjon võtab kursi Euroopa digivõimekuse suurendamisele 2030. aastaks](#)

[Euroopa Komisjon: Digitaalse Euroopa programm](#)

[Teabeleht: Euroopa digitaalarengu tegevuskava](#)